

دیدگاه

شماره: ۱۰۵۶	موضوع: مشوق های پیشنهادی برای توسعه خودروهای برقی در ایران (بر اساس تجارب جهانی)
تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۹	

تهیه و تنظیم: دکتر امیررضا سوری و فاطمه پناهی

توضیح اجمالی:

مشوق هایی که کشورها برای مصرف کنندگان خودروهای برقی در نظر گرفته اند بسته به قیمت و میزان پیمایش خودرو ممکن است متفاوت باشد. ضمن اینکه در بسته پیشنهادی آنها ممکن است یک یا چند مشوق پیش بینی شده باشد. به طور کل اینگونه مشوق ها را می توان در دو نوع مشوق های مالیاتی و مشوق های غیرمالیاتی دسته بندی کرد:

الف) مشوق های مالیاتی

۱- **اعتبار مالیاتی برای خرید خودروهای برقی:** در آمریکا از سال ۲۰۲۳ اعتبار مالیاتی خودروهای برقی کمتر از ۵۵۰۰۰ دلار، به مبلغ ۷۵۰۰ دلار تعیین شده است که با افزایش قیمت خودرو میزان اعتبار مالیاتی کاهش می یابد. این اعتبار مالیاتی به طور مستقیم از مالیات بر درآمد فدرال مصرف کننده کسر می شود و اگر اعتبار مالیاتی خرید خودروهای برقی بیش از مالیات بر درآمد فدرال مصرف کننده باشد، مابقی اعتبار مالیاتی به او بازگردانده می شود. برای مثال، اگر مالیات بر درآمد فدرال مصرف کننده ۲۵۰۰ دلار و اعتبار مالیاتی خرید خودروهای برقی ۷۵۰۰ دلار باشد، ۵۰۰۰ دلار مابقی اعتبار مالیاتی به طور مستقیم از طریق اداره مالیات به او بازگردانده می شود. در حال حاضر، در چین اعتبار مالیاتی خرید خودروی برقی بالغ بر ۱۴۰۰۰ یوان (معادل ۱۹۵۰ دلار)، در فرانسه ۷۰۰۰ یورو (معادل ۷۹۵۰ دلار)، در آلمان ۶۰۰۰ یورو (معادل ۶۷۶۰ دلار)، در ژاپن ۸۰ میلیون ین (معادل ۶۶۰۰ دلار) و در سوئد ۶۰۰۰ کرون (معادل ۶۶۰۰ دلار) است. مصرف کننده برای دریافت اعتبار مالیاتی باید مدارکی را به اداره مالیات ارائه دهد که بیانگر شرایط لازم برای استفاده از این مشوق مالیاتی است. این مدارک می تواند شامل رسید خرید خودرو، گواهی ثبت خودرو و تصویر خودرو باشد.

۲- **اعتبار مالیاتی برای خرید خودروهای برقی دست دوم:** در آمریکا از سال ۲۰۲۳ اعتبار مالیاتی بالغ بر ۴۰۰۰ دلار برای خودروهای برقی دست دوم در دسترس است (خودرو برقی دست دوم باید دارای باتری با ظرفیت حداقل ۵ کیلووات ساعت باشد و نباید بیش از ۵ سال از تولید آن گذشته باشد).

۳- **اعتبار مالیاتی برای نصب شارژرهای خانگی:** در آمریکا برای سال ۲۰۲۳ اعتبار مالیاتی به مبلغ ۳۰۰ دلار برای هر شارژر خانگی اعطا می شود. همچنین در آلمان، اعتبار مالیاتی بالغ بر ۳۰ درصد هزینه نصب شارژرهای سریع در منزل یا محل کار ارائه می شود.

۴- **اعتبار مالیاتی برای نصب ایستگاه شارژ وسایل نقلیه برقی در املاک تجاری:** این اعتبار مالیاتی به صاحبان املاک تجاری کمک می کند تا هزینه نصب ایستگاه شارژ وسایل نقلیه برقی را کاهش دهند. این اعتبار مالیاتی در آمریکا به مبلغ ۳۰ درصد از هزینه های واجد شرایط برای نصب ایستگاه شارژ وسایل نقلیه برقی در املاک تجاری است و شامل املاک تجاری مسکونی، املاک تجاری اداری و سایر املاک تجاری است. ضمن اینکه ایستگاه شارژ EV باید در یک ملک تجاری واقع و برای استفاده عمومی در دسترس باشد.

۵- **تخفیف در مالیات بر ارزش افزوده (VAT):** در برخی از کشورها، این تخفیف به صورت معافیت کامل از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده است مانند نروژ و در برخی دیگر، این تخفیف به صورت کاهش درصدی از مالیات بر ارزش افزوده است مانند بریتانیا.

۶- **تخفیف در مالیات بر واردات خودروهای برقی:** در این طرح، دولت تعرفه واردات خودروهای برقی را صفر و یا بخشی از آن را تخفیف می دهد. برای مثال در آمریکا و برخی کشورهای اروپایی تعرفه واردات خودروهای برقی صفر و در چین حدود ۱۰ درصد است.

ب) مشوق های غیرمالیاتی

۱- **اعطای تسهیلات برای خرید خودرو:** اعطای وام برای خرید خودرو برقی یکی از رایج ترین مشوق های غیرمالیاتی است. این تسهیلات می تواند شامل تسهیلات با نرخ بهره پایین، بازپرداخت طولانی تر و ... باشد.

۲- **کمک هزینه برای خرید خودرو:** در برخی از کشورها، کمک هزینه هایی برای خرید خودروهای برقی ارائه می شود. این کمک هزینه می تواند به صورت نقدی، تخفیف در قیمت خودرو، یا تخفیف در عوارض جاده ای باشد. برای مثال در ایالت کالیفرنیا از سال ۲۰۲۳ کمک هزینه ای به مبلغ ۱۵۰۰ دلار به صورت نقدی به واجدین شرایط کم درآمد پرداخت می شود. شهرداری نیویورک نیز کمک هزینه ای به مبلغ

دیدگاه

۲۵۰۰ دلار به صورت تخفیف در قیمت خودروهای جدید اعطا می‌کند.

- ۳- **مشوق های بیمه‌ای:** در برخی از کشورها، دولت‌ها به شرکت‌های بیمه کمک می‌کنند تا مشوق‌های بیمه‌ای برای خودروهای برقی ارائه دهند. برای مثال در ایالت کالیفرنیا به کشاورزانی که از خودروهای الکتریکی، هیبریدی و سایر وسایل نقلیه سوخت جایگزین استفاده می‌کنند، ۱۰ درصد تخفیف در تمام پوشش‌های اصلی ارائه می‌شود.
- ۴- **لیزینگ:** در برخی از کشورها، دولت‌ها مشوق‌هایی را به شرکت‌های لیزینگ ارائه می‌دهند تا آنها را تشویق به ارائه مشوق‌های لیزینگ برای خودروهای برقی کنند. از جمله این مشوق‌ها می‌توان به نرخ بهره پایین، پرداخت اولیه کمتر و مدت زمانی طولانی‌تر قرارداد است.
- ۵- **طرح های اجاره باتری های برقی:** برخی از شرکت‌ها، مانند شرکت تسلا، طرح‌های اجاره باتری‌های برقی ارائه می‌دهند. ر این طرح، صاحب خودرو فقط باید هزینه اجاره ماهیانه باتری را پرداخت کند و هزینه خرید باتری را پرداخت نمی‌کند.
- ۶- **طرح های تعویض باتری های برقی:** برخی از شرکت‌ها، مانند شرکت تسلا، طرح‌های تعویض باتری‌های برقی ارائه می‌دهند. این طرح می‌تواند به کاهش هزینه تعمیر و نگهداری باتری‌های برقی کمک کند. با تعویض دوره‌ای باتری‌ها، صاحب خودرو می‌تواند از باتری‌های جدید و با عملکرد بهتر بهره‌مند شود.
- ۷- **افزایش سهمیه تردد در مناطق تردد محدود:** در برخی از کشورها، سهمیه تردد در محدوده‌های شهری (شبهه به طرح ترافیک در ایران) برای خودروهای برقی به خصوص برای خودروهای برقی با پیمایش بالا و یا با شارژ سریع در نظر گرفته شده است.
- ۸- **اولویت در دسترسی به خطوط ویژه حمل و نقل عمومی:** در برخی از کشورها، دارندگان خودروهای برقی از حق تقدم در ورود به خطوط ویژه حمل و نقل عمومی برخوردارند. برای مثال در برخی از شهرهای بزرگ چین و ایالات متحده، دارندگان خودروهای برقی می‌توانند از برخی خطوط ویژه حمل و نقل عمومی استفاده کنند.
- ۹- **استفاده رایگان یا تخفیف‌دار از ایستگاه‌های شارژ عمومی:** در برخی از کشورها، دولت‌ها برای خودروهای برقی استفاده رایگان یا تخفیف‌دار از ایستگاه‌های شارژ عمومی ارائه می‌دهند. به طور معمول برای خودروهای برقی با پیمایش بیش از ۴۰۰ کیلومتر استفاده رایگان و برای خودروهای برقی با پیمایش بیش از ۳۰۰ کیلومتر، تخفیف ۵۰ درصدی هزینه شارژ پیش‌بینی شده است.
- ۱۰- **توزیع رایگان شارژر خانگی:** توزیع رایگان شارژر خانگی، یکی دیگر از مشوق‌های غیرمالیاتی برای خودروهای برقی است. در این طرح، دولت شارژرهای خانگی را به صورت رایگان یا با تخفیف به افراد واجد شرایط ارائه می‌دهد.
- ۱۱- **پرداخت هزینه شارژ خودروی برقی از طریق کارت حمل و نقل عمومی:** در برخی از کشورها مانند چین، ژاپن، کره جنوبی و آمریکا دارندگان خودروهای برقی می‌توانند هزینه‌های شارژ خودروی برقی خود را از طریق کارت حمل و نقل عمومی پرداخت کنند. این برنامه معمولاً شامل تخفیفاتی برای دارندگان خودروهای برقی است.
- ۱۲- **لغو عوارض جاده‌ای:** در برخی کشورها دولت عوارض جاده‌ای برای خودروهای برقی را حذف کرده و یا تخفیف در نظر گرفته است.
- ۱۳- **پارکینگ رایگان یا تخفیف‌دار در پارکینگ‌های عمومی:** برخی از کشورها تخفیف‌هایی را در هزینه پارکینگ خودروهای برقی در نظر گرفته‌اند و یا به خودروهای برقی اجازه پارک رایگان در پارکینگ‌های عمومی می‌دهند.
- ۱۴- **مشوق های شرکت‌های خصوصی:** از جمله مشوق‌های شرکت‌های خصوصی می‌توان به تخفیف در هزینه شارژ، اعطای خدمات رایگان یا تخفیف‌دار و اعطای جوایز و هدایا اشاره کرد.

نکات کلیدی:

قابلیت اجرای مشوق‌های پیشنهادی برای ایران

با عنایت به بسته مشوق‌های ارائه شده، برخی از آنها مانند افزایش سهمیه تردد در مناطق تردد محدود، لغو عوارض جاده‌ای، پارکینگ رایگان یا تخفیف‌دار در پارکینگ‌های عمومی و ... در کوتاه‌مدت قابل اجرا است ولی برخی از مشوق‌ها مانند اعتبار مالیاتی و کمک هزینه خرید خودرو برقی می‌تواند در قالب لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ و یا قانون برنامه هفتم توسعه پیش‌بینی شود و یا از ظرفیت قوانین و مقررات موجود نظیر ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید استفاده شود. ضمن اینکه برخی مشوق‌ها نیاز به اصلاح قوانین و مقررات دارد مانند نصب شارژرهای خانگی

دیدگاه

و ایستگاه شارژ وسایل نقلیه برقی در املاک تجاری که نیاز به بازبینی مقررات ملی ساختمان است.

قابلیت اجرا	مشوق های غیر مالیاتی	قابلیت اجرا	مشوق های مالیاتی
کوتاه مدت	اعطای تسهیلات برای خرید خودرو	میان مدت و بلندمدت	اعتبار مالیاتی برای خرید خودروهای برقی
کوتاه مدت	کمک هزینه برای خرید خودرو	میان مدت و بلندمدت	اعتبار مالیاتی برای خرید خودروهای برقی دست دوم
کوتاه مدت	مشوق های بیمه ای	میان مدت و بلندمدت	اعتبار مالیاتی برای نصب شارژرهای خانگی
کوتاه مدت	لیزینگ	میان مدت و بلندمدت	اعتبار مالیاتی برای نصب ایستگاه شارژ وسایل نقلیه برقی در املاک تجاری
کوتاه مدت	طرح های اجاره باتری های برقی	کوتاه مدت	تخفیف در مالیات بر ارزش افزوده
کوتاه مدت	طرح های تعویض باتری های برقی	کوتاه مدت و میان مدت	تخفیف در مالیات بر واردات خودروهای برقی
کوتاه مدت	افزایش سهمیه تردد در مناطق تردد محدود		
کوتاه مدت	اولویت در دسترسی به خطوط ویژه حمل و نقل عمومی		
کوتاه مدت	استفاده رایگان یا تخفیف دار از ایستگاه های شارژ عمومی		
کوتاه مدت	توزیع رایگان شارژر خانگی		
کوتاه مدت	پرداخت هزینه شارژ خودروی برقی از طریق کارت حمل و نقل عمومی		
کوتاه مدت	لغو عوارض جاده ای		
کوتاه مدت	پارکینگ رایگان یا تخفیف دار در پارکینگ های عمومی		
کوتاه مدت	مشوق های شرکت های خصوصی		